

VÝBOR REGIONŮ

Výbor regionů sestává z 350 členů zastupujících regionální a místní orgány 28 členských států Evropské unie. Vydává stanoviska, pokud Smlouvy ukládají povinnost konzultací nebo je-li s ním záležitost konzultována dobrovolně, popřípadě může vydávat stanoviska z vlastního podnětu. Jeho členové nejsou vázáni žádnými příkazy. Vykonávají svou funkci nezávisle v obecném zájmu Evropské unie.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Čl. 13 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii (SEU), články 300 a 305 až 307 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a rozhodnutí Rady (EU) č. 2015/116 ze dne 26. ledna 2015 o jmenování členů a náhradníků ve Výboru regionů na období od 26. ledna 2015 do 25. ledna 2020.

CÍLE

Výbor regionů byl založen v roce 1994 po vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost a je poradním orgánem, který zastupuje regionální a místní orgány v Evropské unii. Prosazuje jejich zájmy formou stanovisek, které předkládá Komisi a Radě. Členy mohou být například představitelé regionálních orgánů, starostové nebo volení či nevolení zástupci regionů a měst z 28 členských států EU.

Výbor regionů, jak se definoval v prohlášení o svém poslání, je politické shromáždění volených regionálních a místních zástupců, kteří působí ve prospěch evropské integrace. Výbor regionů zajišťuje institucionální zastoupení všech území, regionů, měst a obcí EU.

Jeho posláním je zapojovat regionální a místní orgány do evropského rozhodovacího procesu, a podporovat tak větší účast občanů na tomto procesu.

Aby mohl lépe plnit tuto úlohu, Výbor regionů po dlouhou dobu usiloval o to, aby mu bylo přiznáno právo obrátit se v případě nedodržování zásady subsidiarity na Soudní dvůr. K tomu došlo vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, v souladu s článkem 8 protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality.

V oblasti politiky soudržnosti se Výbor regionů prostřednictvím své komise pro politiku územní soudržnosti a rozpočet EU zaměřuje na vyhodnocení výsledků jednání o partnerských dohodách a operačních programech, plnění partnerské zásady v rámci evropských strukturálních a investičních fondů pro programovací období 2014 až 2020, jakož i zprávy Komise o soudržnosti. Dalšími tématy jsou mobilita v zeměpisně

a demograficky znevýhodněných regionech a dvě makroregionální strategie: pro jadransko-jónský region a alpský region.

ORGANIZACE

A. Složení (článek 305 SFEU, rozhodnutí Rady 2014/930/EU)

1. Počet křesel a jejich rozdělení mezi jednotlivé členské státy

V souladu s ustanoveními rozhodnutí Rady 2014/930/EU ze dne 16. prosince 2014 sestává Výbor regionů z 350 členů a stejného počtu náhradníků, přičemž počet členů zastupujících jednotlivé státy je stanoven takto:

- 24 za Německo, Francii, Itálii a Spojené království,
- 21 za Španělsko a Polsko,
- 15 za Rumunsko,
- 12 za Rakousko, Belgie, Bulharsko, Českou republiku, Řecko, Maďarsko, Nizozemsko, Portugalsko a Švédsko,
- 9 za Chorvatsko, Dánsko, Finsko, Irsko, Litvu a Slovensko,
- 7 za Lotyšsko a Slovinsko,
- 6 za Estonsko,
- 5 za Kypr, Lucembursko a Maltu.

2. Nominace

Členové výboru jsou na návrh příslušných členských států jmenováni jednomyslným rozhodnutím Rady na dobu pěti let (článek 305 SFEU). Na období od 26. ledna 2015 do 25. ledna 2020 přijala Rada rozhodnutí (EU) 2015/116 ze dne 26. ledna 2015 o jmenování členů a náhradníků Výboru regionů, kteří mohou být jmenováni opakovaně. Jmenování členové buď mají volební mandát v některém regionálním nebo místním samosprávném celku, nebo jsou politicky odpovědní volenému shromáždění (čl. 300 odst. 3 SFEU). Jakmile se ve Výboru regionů v souvislosti s ukončením jejich volebního období (např. na konci regionálního či místního mandátu, na základě něhož byl člen navržen) uvolní křeslo člena nebo náhradníka, je třeba vydat zvláštní rozhodnutí Rady.

B. Struktura (článek 306 SFEU)

Výbor regionů volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dva a půl roku. Přijímá svůj jednací řád a předkládá jej ke schválení Radě (poslední byl přijat dne 31. ledna 2014 na základě čl. 306 odst. 2 SFEU). Výbor vykonává svou činnost v šesti specializovaných komisích, které vypracovávají návrhy stanovisek a usnesení a poté je předkládají ke schválení plenárnímu zasedání. Výbor zpravidla pořádá šest plenárních zasedání za rok.

Zasedání předsedá [předseda](#) shromáždění (čl. 306 SFEU), přičemž hlavním účelem plenárního zasedání je přijímat stanoviska, zprávy a usnesení, přijímat návrhy odhadů výdajů a příjmů tohoto výboru, přijímat na začátku každého období jeho politický

program, volit předsedu, prvního místopředsedu a ostatní členy předsednictva, vytvářet politické komise v rámci tohoto orgánu, přijímat a revidovat jednací řád výboru.

V zájmu efektivity provozu sdílí Výbor regionů několik útvarů svého stálého sekretariátu v Bruselu (ohledně otázky sídla výboru viz protokol č. 6 o umístění sídel orgánů a některých institucí, subjektů a útvarů EU) se sekretariátem Evropského hospodářského a sociálního výboru. Předsednictvo Evropského parlamentu navíc v rámci rozpočtového procesu na rok 2014 uzavřelo s Výborem regionů dohodu, jejímž účelem je dosáhnout společně úspor z důvodu vyšší efektivity v oblasti překladu. Výbor regionů se svými 532 zaměstnanci disponoval na rok 2014 správním rozpočtem ve výši přibližně 89 milionů EUR (oddíl 7 rozpočtu EU).

PRAVOMOCI

A. Stanoviska vydávaná na žádost jiných institucí a orgánů

1. Povinné konzultace

V některých záležitostech jsou Rada a Komise před přijetím rozhodnutí povinny konzultovat Výbor regionů. Jedná se o tyto oblasti:

- všeobecné a odborné vzdělávání a mládež (článek 165 SFEU),
- kultura (článek 167 SFEU),
- veřejné zdraví (článek 168 SFEU),
- transevropské sítě v oblastech dopravních, telekomunikačních a energetických infrastruktur (článek 172 SFEU),
- hospodářská a sociální soudržnost (články 175, 177 a 178 SFEU).

2. Nepovinné konzultace

Komise, Rada a Parlament se mohou na Výbor regionů obrátit se žádostí o konzultaci i v jakékoli jiné záležitosti, pokud to uznají za vhodné.

V případě konzultace výboru ze strany Parlamentu, Rady či Komise (ať se jedná o povinnou či nepovinnou konzultaci) mohou tyto orgány stanovit pro vydání stanoviska lhůtu (alespoň jeden měsíc v souladu s článkem 307 SFEU). Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska.

B. Vydání stanoviska z vlastního podnětu

1. V případě konzultace s Evropským hospodářským a sociálním výborem je třeba rovněž informovat Výbor regionů, který může zaujmout stanovisko, pokud se domnívá, že se daná záležitost týká zájmů regionů.

2. Výbor regionů může v zásadě vydat stanovisko, kdykoli to uzná za vhodné. Výbor regionů například vydal z vlastního podnětu stanoviska v následujících oblastech: malé a střední podniky, transevropské sítě, cestovní ruch, strukturální fondy, zdraví (boj proti drogám), průmysl, rozvoj měst, vzdělávací programy a životní prostředí.

C. Předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie – soudní přezkum ex post

Výbor rovněž může podat žalobu k Soudnímu dvoru Evropské unie za účelem ochrany výsad, které mu byly přiděleny ([článek 263 SFEU](#)). Jinými slovy, Výbor regionů

může podat žalobu k Soudnímu dvoru Evropské unie, pokud se domnívá, že nebyl konzultován a mělo tomu tak být, anebo pokud nebyly konzultační postupy správně uplatněny (neplatnost aktů ([1.3.10](#))).

Právo podat žalobu k Soudnímu dvoru, podle [článku 8 protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality, připojeného k Lisabonské smlouvě](#), v případě, že konzultační postupy nebyly správně uplatněny, umožňuje Výboru regionů požádat Soudní dvůr, aby ověřil, zda legislativní akt spadající do pravomoci výboru je v souladu se zásadou subsidiarity.

ÚLOHA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Podle Jednacího řádu Evropského parlamentu (příloha V bod XII) je Výbor pro regionální rozvoj (REGI) odpovědný za udržování vztahů s Výborem regionů, organizacemi meziregionální spolupráce a místními a regionálními orgány.

Podle [Dohody o spolupráci mezi Evropským parlamentem a Výborem regionů ze dne 5. února 2014](#):

- Výbor připraví posouzení dopadu k navrhovanému právnímu předpisu EU, jenž pošle Parlamentu včas před začátkem pozměňovacího postupu. Tato posouzení dopadu obsahují podrobnosti na vnitrostátní, regionální a místní úrovni o tom, jak platný právní předpis funguje, jakož i stanoviska o zlepšení navrhovaného právního předpisu.
- jeden člen Výboru regionů je přizván k účasti na všech příslušných schůzích výborů Parlamentu. Tento „zpravodaj“ nebo mluvčí předkládá stanoviska Výboru regionů. Zpravodajové Parlamentu se mohou zároveň účastnit schůzí výborů Výboru regionů.
- o všeobecné legislativní spolupráci a pracovním programu diskutují dvakrát ročně předseda Konference předsedů výborů Parlamentu se svým partnerem z Výboru regionů.

Od roku 2008 organizují výbor REGI a komise pro politiku územní soudržnosti a rozpočet EU společné každoroční setkání v rámci akce „Otevřené dny: Evropský týden regionů a měst“.

Udo Bux
10/2018

